

EWA SZAFIARSKA-STOJKO

Choroba Rubartha w diagnostyce Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Katowicach w latach 1959–1968

Zakład Higieny Weterynaryjnej w Katowicach
Kierownik: dr J. STEFFEN

Choroba Rubartha opisana była w Polsce przez Stryzaka (1950). Wirus ten jest identyczny z wirusem wywołującym u psów zapalenie wątroby — *hepatitis contagiosa canis*, schorzenie znane inaczej pod nazwą choroby Rubartha od jej właściwego odkrywcy (1947).

Materiał do badań własnych stanowiły mózgi lisów przysłanych z podejrzeniem tej jednostki chorobowej. Wyniki badań, które traktowano jako potwierdzenie rozpoznania klinicznego przedstawia tab. 1.

Tab. 1. Wyniki badania histopatologicznego mózgow lisów podejrzanych o chorobę aleucą

Rok	Ogółem	Wynik ujemny	Wynik dodatni
1959	33	26	7
1960	10	7	3
1961	7	4	3
1962	16	13	3
1963	22	22	—
1964	23	22	1
1965	26	25	1
1966	39	26	13
1967	43	25	18
1968	18	16	2
Razem	237	186	51

Jak wynika z tab. 1 w przysłanym materiale w ciągu 10 lat w ilości 237 materiałów z podejrzeniem choroby Rubartha w około 23% przypadków stwierdzono typowe zmiany anatomopatologiczne. Badanie histopatologiczne mózgow wykazywało zmiany charakterystyczne dla nieropnego, rozlanego zapalenia mózgu — liczne i wyraźne nacieki okołokomórkowego różnej wielkości w miąższu mózgu. W 15 przypadkach stwierdzono ciała wtrętowe w śródbłonku naczyń mózgu i opon.

Liczba wyników dodatnich utrzymywała się w omawianym okresie na prawie jednakowym poziomie, jedynie w roku 1966 i 1967 zaznaczył się wzrost zachorowań.

Najwięcej zachorowań notowano w powiecie katowickim (25 przypadków) i bielskim (7 na 51 stwierdzonych), a najmniej w powiecie kłobuckim i rybnickim, choć może to być związane z mniejszą ilością lisów hodowlanych na tamtejszych terenach. Natomiast w powiatach myszkowskim, wodzisławskim i zawierciańskim nie spotykano się z ani jednym przypadkiem zachorowania.

Tab. 2. Wyniki badań histopatologicznych w kierunku choroby Rubartha w innych województwach w latach 1959–1968

Kielce	Koszalin	Gdańsk	Poznań	Wrocław	Kraków	Opole	Rzeszów
1/1	4/0	1/0	9/2	1/0	52/14	3/1	4/0

Objaśnienie: w liczniku podano ilość nadesłanych próbek w mianowniku — wyniki dodatnie.

W ciągu omawianego okresu, w związku z istniejącą przy Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Katowicach Pracownią Chorób Zwierząt Futerkowych otrzymano 75 lisów z innych województw, w tym najwięcej bo 52 przypadki z terenu województwa krakowskiego, co stanowi 68%, przy czym podobnie jak w województwie katowickim najwięcej przypadków stwierdzono w 1966 i 1967 r.

Przenoszenie i rozprzestrzenianie tego schorzenia jest łatwe ze względu na kontakt przy kupnie i sprzedaży, przekazywaniu na wychów, pożyczaniu samców do krycia i noszeniu samic do kopulacji w okresie rui.

Według ostatnio przyjętych poglądów najskuteczniejszą drogą walki z chorobą Rubartha są ochronne szczepienia zwierząt zdrowych. Wśród produkowanych szczepionek wyróżniamy dwa zasadnicze typy — szczepionki zawierające wirus inaktywowany — szczepionki zabite (Candur SH, Candur SHL, Guardvac DH, Canilep DD1) oraz szczepionki żywe, zawierające wirus osłabiony — atenuowany (Canivac FH, Canivac H, Tissuvac DH).

Adres autora: dr Ewa Szafiarska-Stojko, Katowice, ul. Brynowska 27.

YABICKI T., HAMADA S.: Zmiany sezonowe w izolowaniu enteropatogennych szczepów *Escherichia coli* z kału zdrowych krów mlecznych. (The seasonal transition of fecal isolations of enteropathogenic *Escherichia coli* from healthy milking cows.). Jap. J. vet. Res., 17, 105–114, 1969 (4).

Przebadano możliwość izolowania enteropatogennych szczepów *Escherichia coli* z kału 40 krów mlecznych w okresie od lutego do grudnia. Enteropatogenne szczepy *E. coli* izolowano z kału 29 krów na wiosnę i w jesieni. Jedynie z kału jednej krowy izolowano je co najmniej dwukrotnie w miesiącach wiosennych i w jesieni, przy czym dominował serotyp O126.92 wyizolowane szczepy *E. coli* zaliczono do 10 serotypów, przy czym dominowały serotypy O112 a, c, O126–O128. Szczepy należące do serotypu O112 a, c izolowano jedynie w miesiącach wiosennych, zaś szczepy należące do serotypów O126 i O128 izolowano na wiosnę i w jesieni.

Z. G.